

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Györgyjakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatnak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL, ÜGYVÉD.	Nyílttéri cikkek soronként 40 fillérért közöltenek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak
--	---	---	--	--

Felhívás előfizetésre.

A beállott új évnegyedben tisztelettel kérjük vármegyénk és a csikvármegyei ügyek iránt érdeklődőket, hogy lapunkra minél számosabban előfizetni s így anyagi támogatásukkal lehetővé tenni sziveskedjenek azt, hogy a közérdeket minél nagyobb mértékben szolgálhassuk.

Előfizetési áraink lapunk nagyobb alakja dacára is maradtak a régié, azaz:

Egész évre . . . 8 korona (4 frt).
Félévre . . . 4 korona (2 frt).
Negyedévre . . . 2 korona (1 frt).
Külföldre . . . 12 korona (6 frt).

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton utóda könyvkereskedése) beküldeni sziveskedjenek.

A „CSIKI LAPOK”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Politikai vigéczek.

Közelednek a választások. Mondhatnók ugyan nyugodt lélekkel reá azt is, hogy még messze vannak, lévén odáig ugy vagy négy hónap. De mi ez a négy hónap azoknak, a kiknek addig házankint kell összegyűjteni a megrendeléseket — akarom mondani szavazatokat. S a jó vigécz előre gondoskodik. Szűz talajt keres, melyben még az elvetett konkoly is dus hajtással kecsegtet, olyat, hol még senki meg nem előzte s főleg olyat, hol még nem ismerik, mert hát — tudjuk — kétszer nem igen meri a lábát egy ugyanazon helyre betenni. Jó szerencse, hogy a képviselő jelöltek nem védi az immunitás, mert akkor nem lehetne őket olyan könnyen kiakolbólitani, mint azt mi a józan székely néptől reméljük s mint a miként megérdemlik.

Nagyon rossz véleményük lehet azoknak az uraknak a mi kicsiny Csikországunkról. Látszik, hogy azelőtt soha sem jártak itt s a népet is legfeljebb ha hírből ismerik. Azt hiszik itt nem kell más, mint pár hónapig utazgatni, házról-házra járni, nagy hangu frázisokat elpattogatni s a jó szikulus család a szavazó urnához s lehajtja fejét, azaz hogy leadja szavazatát Fényfi & Comp. urakra. Ekkor aztán a négy hónapi utazgatásnak meg lenne a maga méltó, nem is megvetendő jutalma, a képviselői mandátum.

Odáig azonban még nagy ut van, tisztelt jelölt uraim! A csiki népet már sokszor becsapták kereskedelmi vigéczek holmi cséplőgépekkel, még roszolisokkal, ezuttal nem fogja magát elámitani hagyni politikai iparczikkekkel.

Ugy tudjuk, a képviselői mandátumhoz — erkölcsi alapot véve — nem elegendő egyedül a választói jog bírása s a betöltött huszonegy éves kor. Némi kis érdemének is kell annak lennie, kit a népet méltónak tart, hogy érdekei képviselésére az országgyűlésbe felküldjön.

És ugyan ki hallotta eddig itt mi köztünk hírét Fényfi Kálmán urnak, ki a karczfalvi, Földiák Gyula urnak, ki a gyergyói vagy akár Ladányi Linek Lajos

s Kovács Lajos uraknak, kik a szentmártoni kerületet óhajtják boldogítani divatját mult, valódi uraságoktól levetett áruczikkekkel? Talán a székelység támogatásában, abban a feltörő segély akezióban vettek ők hathatós részt, mely most a székelység kiválóit foglalkoztatja, jobban, mint akár a képviselő választások, akár bármi más? Avagy az ország vitális érdekei vannak kezökbe letéve s ebbeli küzdelmükben lelik életüknek célját s követelik meg fáradozásaik, „önfeláldozásuk“ jutalmául a csiki választó kerületek mandátumát?

Oh nem. Ezek az urak mindezekkel idáig keveset törődtek s bizonytalannal is keveset fognak törődni. Vagy ugyan mi köze lenne Földiák Gyula, Fényfi Kálmán uraknak a csikiakhoz? S Kovács Lajos a gyulai fiskális szívén hordja-e a mi ügyünket? Vagy Ladányi Linek Lajos meghallja segélykiáltásainkat? S ha igen, tudnak, képesek-e rajtunk segíteni! Tudják, hol kell keresni a baj forrását, miben kell megtalálni az orvoslást? Bizonyára nem tudják. Ők a népet csak eszközként tekintik, a melynek vállain keresztül be lehet jutni az országgyűlés képviselői házába, pedig a nép célja, az ő boldogítása, az ő fölsegélése a legszentebb, a legmagasztosabb cél. Nem addig folyik a valódi munka, a mig a választók leszavaznak s aztán hátat fordítani a kerületnek s újabb öt esztendeig képpel sem fordulni feléje, hanem akkor kell csak, hogy igazán kezdődjék.

Követeljük a képviselőnek összes idejét, bevalljuk őszintén, kiszívjuk vérért, felhasználjuk képességének minden részecskéjét, mert teljes erejével, lelkeinek egész melegével, tehetségének összes súlyával kell résztvenni abban a nagyszabású segély akezióban, mely most a székely nép fölsegélése érdekében megkezdődött. Sokáig volt a nép a medium, most már az ő szükségletei emelkedtek felül, kitérnek s többé nem kérik, de követelnek. S kiknek kellene ezen akció élén állani, ha nem a székely nép bizalmával megtisztelteknek, a székely képviselőknél! Vagy most nem azokat látjuk elől vinni a székely érdekek zászlóját? Fájdalom csupán azokat, kik maguk is székelyek, a közömbös bekeveredett idegenek csak a mandátumot vitték el e nép szeretete, érdekeinek valódi képviselése nélkül.

Tanuljunk belőle. Ha eddig kevés volt a szószólónk odafönn, hol igazítják a népeknek sorsát, most küldjük fel őket tömegestül, hogy feltartóztathatatlannal haladhassanak előre, a mig felnyitják az intéző körök szemeit, hogy lássanak, a mit eddig nem tudtak vagy nem akartak meglátni s segítsenek a létért való küzdelmünkben.

Nem csak írott malaszt Csikmegyének sokszor emlegetett határozata, mely kimondja, hogy ohajtandónak tartja, hogy csak belföldi képviselők küldessenek fel a legközelebbi választások az országgyűlésre. Minden igaz székelynek leghőbb kívánsága ez, mert csak így lehet elérni a célt, melyet magunk elé kitűztünk, mert csak ezektől, kik köztünk éltek ezelőtt is, köztünk fognak élni ezután is, ismerik a földet, ismerik

a népet, ismerik annak baját, szükségét, mondjuk, csak ezektől lehet remélnünk, hogy a bizalom jelének megnyilatkozása után is székely képviselők maradnak a szó szoros értelmében s beváltják azt választás után, a mit választás előtt ígértek, nemcsak, hanem teljes szívvel, lélekkel fognak törekedni e nép támogatására, boldogítására. Szégyen volna, ha kivülne kellene ilyeneket keresnünk s nem találunk azokat fel köztünk, saját sorainkban!

És mindenkinek, a kiből csak székely vér buzog, szem előtt kell tartania ezeket s a nép kiválóbbjainak, az egész népnek figyelemmel kell kísérnie azokat, kik ezen érdekek ellen harcolnak, az idegen import mellett küzdenek. Mert ezek ellenségei a székely népnek, a székely érdekek; meg kell hogy jegyeztessenek, nehogy kezökbe ragadhassák bármikor is a vezetést s elrontsák azt, a mit a székely nemzet nagyjai oly fáradsággal, kitartással felépítettek.

Négy kerülete van Csikmegyének. Mind a négynek megvan a maga képviselőjelöltje. A nép bizalma jelölte ki őket erre a pólczra, nem magok tolazkodtak fel. Közömbös valók, itt születtek, velünk élnek. Ismert név mind a négy, megbízhatunk bennük. Isten velünk tehát Fényfi, Földiák, Ladányi Linek s Kovács urak! *Nincs szükségünk önökre!...*

— **A kvóta elintézése.** A hivatalos lap június 30-iki száma a következő királyi kéziratot közli: Kedves Széll! Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságoknak és országoknak törvényes képviselői között arra az arányra nézve, a melyben azok a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak az 1837. évi XII. t.-cz. 19., 20. és 21. §§-ai (az 1867. évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. § a. R. G. Bl. 146. sz.) értelmében létesítendő egyezmény nem jött létre: a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány kérdését az idézett törvények 21. §-a. (az idézett törvények 3. §-a.) alapján és az 1901. évi július hó 1-től 1902. évi június hó 30-ig terjedő egy év tartamára való érvénytelen akkór döntöm el, hogy a közös ügyek költségeiből a magyar korona országai 33²/₄₉ százalékot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66¹⁰/₄₉ százalékot viselnek. Utasítom önt, hogy ezt köztudomásra hozza. Kelt Bécsben, 1901. évi június hó 22-én. Ferencz József s. k. Széll Kálmán.

— **A megyei pénztárak államosítása.** A vármegyei pénztári és számvévségi teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslatot Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter szombaton terjesztette a képviselőház elé, mint egyik tagozatát az általa megindított reformnak. A javaslat szerint a vármegyék pénztári teendőit — ideértve a gyámpénztári (1877. XX. t.-cz. 285. §.) teendőket is — a vármegye székhelyén levő királyi állampénztár (adóhivatal), a vármegyei számvévségi teendőket pedig — a gyámügyi számvévsői (1877. XX. t.-cz. 183. §.) teendőkkel együtt — a királyi pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvévségek látják el. A járásokban a pénztári teendőket a járási főszolgabíró székhelyére nézve illetékes állampénztár (kir. adóhivatal) végzi. A járási számvévsői teendők ellátása végett a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévségtől a járási főszolgabírákhoz egy-egy szakközeg (járási számvévső) osztatik be. Azokban a vármegyékben, a melyeknek székhelyén kir. pénzügyigazgatóság nincs, a számvévségi teendőknek ellátása iránt a belügyminiszter az illetékes kir. pénzügyigazgatóság közlegeinek kirendelése útján a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeltileg intézkedik.

A JÖVŐ MUNKÁJA.

Irta: Mathé József.
(Folytatása és vége.)

Először adjuk bérbe nekik a telep helyeket, akárcsak a ruthéneknek; kapjanak legelőt, tenyész állatokat, akárcsak a ruthének és ráadásul engedjék meg az is, hogy a bérrel terület áldásából megtakarított pénzén váltsa meg a telket mindenki, a ki tudja.

Nincs ebben lehetetlenség! Az élet számtalan példával igazolja, hogy a becsületes, szorgalmas munka értékesebb a fekvő vagyonnál és egyedül is alapja, biztos alapja lehet az anyagi gyarapodásnak. Miért ne fogadhatná el a földmívelésügyi kormány tehát a település alapjául?

A telepítés szociál politikai szempontból is fontos kérdés. És ezt a szempontot sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Meg kell itt említenem, hogy a székely kiválóan alkalmas a telepítésre. Újjal rá lehet azokra a telkekre mutatni, melyekben Magyar Nemegyén, Vinczén vagy Nagy-Sármáson székely család lakik. Tiszta, takaros, okosan berendezett mindenik. Szinte kilátszik az utcára a jólét.

Oláhországból is szívesen haza jön kint élőkért. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 13 tagból álló iparos családot telepített haza, biztosítván neki a megélhetést Szentesen. Egy családnak haza települése most van folyamatban.

Hagyjuk tehát a 2400 3000 vagy több korona vegyonnal rendelkező székelyt szülőfalujában, rokonai, ismerősei között. Ezeknek elég, ha munkát biztosítunk, kevés birtokuk és időközi munkák után szereznek annyit, hogy megéljenek.

De ismétlem, mentsük meg a kivándorlottakat és önhibájukon kívül futni kényszerült honfitársainkat.

Ez mindenestire terhes feladat, mert jóval nagyobb áldozatokba kerül, mint a vagyonos elem telepítése. De kérdem többet ér-e e hon nekünk, honmaradottaknak, ha véreinket elüzi a sors határainkról? Avagy az a pénz, vagyon kedvesebb, melynek birtokában elnézzük pusztulásunkat? Hisz akkor utóljára alig marad itthon néhány magyar! A többi kelet és Amerika veszi oltalmába!

Magam részéről semmi áldozatot nem tartok a magyar kormánytól nagynak, mit a magyarság megmentésére hoz, mert Magyarország csak a magyarokban bízhatik, senkiben sem másban.

És ha tiltakoztam a még némi vagyonnal rendelkező székely családoknak a haza belsejébe ugyan, de a Székelyföldről mégis kitelepítése ellen, módot ajánlok a *székelységnek a Székelyföldön leendő letelepítésére.*

Rengeteg erdősegek borítják a Székelyföldet. Csak madárlátta tájai is vannak, hol százados fák keresztül-kasul korhadnak egymáson, a földet nem érintette embernyom. Vannak továbbá ezen erdősegekben elég sűrűn most csak legelőnek, kaszálóknak, befásításra vagy éppen semmire sem használt 300—2000 holdas területek; vannak irtások, melyeket művelés alá venni, közlekedő utakkal ellátni és betelepíteni lehet.

Ide kell telepíteni a székelyt. Mert a székelynek élete az erdő. Ha semmi egybe nincs is, megél ő abból, csak alkalmat kell nyújtani az érvényesülésre.

Kéves aggodalom támasztható tehát ezen helyekkel szemben azért, hogy talán nem terem ott elég gabonája. De lesz legelője, földmívelésre való fája stb. S ha nem teremne gabona, a mi nem áll, mert utjabban sok irtást vettek művelés alá: vizz oda a vasut. Ugyis azért jajgatnak a kögazdák, hogy ha véletlenül eltalálna zárkozni Ausztria a mi gabnánk elől, mi lenne akkor?

Elfogyna itthon. Elfogyasztanák az erdők rengetegeibe varázsolt községek lakói, a kik kedvező körülmények között könnyen fogják magukat kárpótolni a gabonáért. A házi, különösen a faipar iránt a székelységben élő kiváló tehetség és szeretet felment minden aggodalomtól.

Egy fontos ok, a miért településre az erdőt ajánlottam az, hogy az erdő olcsó. Egy-egy új földes ur 4 koronát sem adott birtokának holdjáért; mások, hogy heverő, önmagában

pusztuló kincsek itt a székelységgel egyszerre mentetnek meg.

Az erdőben most mondhatni rabló gazdálkodást üznek. Sem tüzi, sem épület- és szerzőmunkát nem tudják úgy értékesíteni, mint a külföldön, mert nincs közelében az értéket sokszorozni képes, alkalmas munkaerő, a vevő sincs.

Egy szálfá pl. mi most talpa, deszka, vagy lécz alakjában megér 5—10 koronát, mit érhetne meg: hegedű gyermekjáték, butorrészek vagy más háziipari cikkek alakjában?

Egy emberi munkaerő, mi most e fa levágása, nyesése, esetleg tengelyre szállítása után fölöslegessé válik, mit érne meg a felsorolt cikkek készítésére is alkalmas állapotban?

Tízszert, sőt százszor annyit!

Azonban az erdőségek között telepített székelynek tanulnia kell. Fejleszteni kell az ő mindenre alkalmas tehetségét közzéje telepített házi iparos családok, tanítók útján, hogy eltanulhassa keresettebb és értékesebb cikkek készítését.

Erdőségeink fájának okosabb felhasználása, mondjuk háziipari feldolgozása tárgyában Berzenczey István figyelemre méltó javaslatot terjesztett Maros-Tordamegye törvényhatósági bizottságához és a magyar kormányhoz. Ebben az erdőségek között élő és oda telepítendő székelység javára értékes tervek vannak.

Csak kötelességet teljesítenek a vezetők, ha ennek szellemében sűrűsögn hozzálatnak a mentési munkálatokhoz.

De kínálkoznak a természet más adományai is az erdei lakosoknak.

Rendelkezésükre áll minden kincse az erdőnek. Kő, kőszén, vas, réz, arany, ezüst, kén, só, stb. stb., mind becses anyagok. Körülé egész faluk nyerhetnek munkát.

Ez a telepítés tehát a székelység természetére és ösfoglalkozására mint legbiztosabb alapra volna fektethető. Megnyitná, járhatóvá és értékesíthetővé tenné ember által ritkán látott rengeteg belsejét, benépesülnének néptelen területek.

Itt a telepítés azért is olcsóbb, mert épület- és munka anyag van bőven. Csak a munkás kezeket kell hozzá kötni. Az is elég van.

Darányi miniszter hallhatatlanná teheti nevét, ha most csak az alanti völgyekben lakó székelységnek utat nyit a hegyek közé.

Ezek a helyek többnyire erkölcsi testületek, töképezések és a kincstár birtokában vannak. Vegye meg, adja a székelyeknek. Nesztek, Népesítsétek be, éljétek rajta, ugyanis nektek köszönhetjük, hogy birtokunkban van.

Ilyen területek, hogy csak néhányat említsék: a „Laposhavas” Gyergyóban, a „Székahavas” és „Mocsár” Marostordamegyében, a „Sikaszóvölgy” Udvarhelymegyében, a „Hatod” stb. Háromszék megyében. Hogy nem lehetetlen vállalkozás, az is bizonyítja, hogy Oroszhegy udvarhelymegyei községből egész telepek váltak ki, Szováta és Ilyésmező marostordamegyei községből szintén. Pedig ezeknek a közlekedés és értékesítés semmiféle előnye nem kínálkozik.

Ha valakinek a jutna eszébe, hogy a telepítésnél merőben azon helyekre utaljon, melyeket a földmivelési kormány e célra újabban Maros-Ludason és Fehérgyulához környékén beszerzett, azoknak ismételtetem: a székely szívesebben marad és jobban érvényesül öshonában, ha arra kedvező feltételeket biztosítanak neki, mint távolvidékek idegen nyelvi és szokású népe között. De nagyobb tömegben való eltelepítése nem is volna tanácsos. Legtovább azokkal tehetnék meg ezt, a kik már vándorutra indulóban vannak.

Azzal, hogy iparosokat nevelnek a székely fiukból és jövőre erősíteni akarják a székely ipart, üdvös dolgot cselekesznek; talán az is enyhíti a nyomort, ha munkát, szolgáltatást ajánlanak fel nekik. Első esetben sietni kell az ipar kedvező feltételeit megteremteni, második esetben az akcióit minél szűkebb térre szorítani, mert az ideig-óráig tartó segítségben nincs létalap. Kóborló népben nem sok nyeresége lehet senkinek.

Ellenben, ha a földet, mely most értéktelenül hever, felszabadítjuk a székelyek használatára, ha egyelőre csak 4—5 falut is telepítenek ezen helyekre és 5 10—15 székelynek jövőjét biztosították, mondhatom megmentették a székelységet! A kivándorlás elé gátat vetettek.

A jövő szaporulatot aztán az iparnak, kereskedésnek tervbevett fellendítése és ezen közgazdasági ágak közt biztosítható kereset révén könnyen meglehet tartani a hazának.

A székelykérdés nem lokális kérdés. Annak magyar nemzeti fontossága van, s rég megérett, hogy az ország figyelmére, legilletékesebb tényezőinek pártfogására számíthasson. Végezetül idézem Ó felségének, a legelső magyarrembernek, koronás királyunknak egyik székely képviselőhöz intézett eme szavalt:

„Valóban tenni kellene valamint az iparfejlesztésre. Módot kellene keresni a derék székely nép kivándorlásának megállítására”.

Gondolkozzanak rajta, a kiknek kezében vannak a segítség biztos eszközei.

Ismétlem, sietni kell a segítséggel. Már is az élesztési kísérleteken kell kezdeniük, mint a félig holt emberrel. S csak ha az élesztés sikerült, fogják meglátni, hogy mi mindent kell nyújtaniuk a betegnek, míg életerőt és életkedvet nyer s régi jogaiban megbecsült erejével a haza szolgálatába léphet.

Adja Isten, hogy sikerüljön!

Szomorú kilátások.

Annak a szegény székely népnek, melynek papíron annyi jóakarója, de a valóságban igen kevés támogatója van csak most lesz igazán szüksége a segítségre. A rendkívüli sanyarú időjárás, mely az év eddigi részében állandó csüggedésben tartotta népünket, végre is megbobozta szomorú következtéseit.

A márciusi gyors hó olvadás után a takaró alul épen kikerült dús őszi vetések igen szép reményekkel kecsegtették a szegény földmivelő népet s az akkori néhány meleg nap biztatón szolgált a tavaszi szántás vetése ideje koráni bevezetésére is; ám de április havával megkezdődvén az esőzés, s kevés megszakítással egy folytatban betartott egész május első hetéig és nem csak az árpa, hanem még a zabnak nagy része is ekkor kerülhetett vetés alá.

Ambár május havában is az esőzések gyakoriak voltak, mindazonáltal a vetések nem szenvedtek a víztől, sőt gyors fejlődést mutattak. Junius hava azonban, mely szintén esőzéssel kezdődött, ezt a jellegét nem csak mindvégig megtartotta, hanem főként a második felében alig két nap kivételével olyan záporok kerültek napi rendre, a minők csak trópusi földrészekben szoktak előfordulni a hól 5—6 perc alatt az egyenes talaju területek is mély víz alá kerülnek.

A túlságosan nedves talaj nem bírva a folyton ömlő esővizet magába fogadni, minden patak és máskor száraz hegyi árok rohamosan hordotta az alantabb fekvő helyekre le a vizet, mi által az Olt és Maros folyók medencéjé nem csak teljesen megteltek, hanem már június 25-én kilépvén medrükből a területükön lévő dus kaszálókát előnteni kezdték, magával sodorván az ár a lekaszált rendet és beiszapolván a lábán álló fűvet.

Voltak még ekkor az ár területen egyes oázisok, melyek a veszélyt kikerülési lárszotak, de a 27—29 iki folyton tartó záporból ijeszítő mérvben összegyűlt szennyes áradat már ezeket sem kímélte meg, és nem csak a két folyó árterében fekvő, mintegy 40—50000 hold terület széna és gabna termését semmisítette meg, hanem a hegyi patakból kiáradt nagy mennyiségű víz a magasabb fekvéssel bíró ugnevezett tanorok helyeket is félig-meddig tönkre tette.

Ez az éremnek csak az egyik sötét oldala. De ott van a másik; a gabna terményekbeli kár s az a szomorú kilátás, hogy ha az esőzés gyorsan meg nem szűnik és tartósabb száraz napok nem állanak be szegény népünk teljesen kenyér nélkül is marad, mert már a kövérebb rozsok és búzák a földön fekszenek, szemzés nélkül rohadásnak indultak, a tavaszi vetések sárgulni kezdtek, a kerti vetemények ugyszólva iszap alá kerültek, és a pityóka — a szegény nép egyik legfőbb élelmi cikke — az elsenyvedésnek néz elébe.

De hát mit szólunk azokról az épületekből károkról, miket nem csak a két megyei főfolyó árterében, hanem a Fisák, Tatros és más jelentékenyebb patakok mentén lévő malmok és más épületek tulajdonosai vallottak. Ezekről, csak egy későbbi becslés nyújthat felvilágosítást a mi egyelőre képzeletünket felülhaladja.

Isten a megmondhatója, hogy mily sors vár erre a szegény népre, a mely tú népessége és termő talajának csekélysége miatt normális körülmények között is napszámosra van nagyobb részben utalva s megfelelő munka hiányában kenyerét idegen földön kell megkeresnie.

Megélhetésének egyetlen feltétele: a marhaterenyésztés már elesett; eltiporta azt a szennyes áradat. A széna hiánya miatt lábas jószágát a tél beállta előtt kénytelen eladni, nem csak azért, mert nem lesz mivel kitartania, hanem azért is, mert a mostani kilátások mellett annak árát kenyerékvaló vételere kell fordítaniai.

Ily körülmények között önként elő áll az a kérdés is hogy miből fogja fedezni azokat az állami és közséji terheket, melyek alatt most is görnyedez? Hiszen a községeknek közjövödelmei ma már úgy szólva nincsenek; minden teher az egyénekre s azoknak azon keskeny pántlika földjeire nehezedett, melyek a rajta lévő adósság és a semmi hasznót nem hajtó birtokrendezés költségeivel tul terhelve lévén, csaknem teljesen elértéktelenedtek.

Miből fizesse papját, tanítóját és azt az óriási kamat terhet, mely a különböző pénzintézetek követelés rovatában fedezetre vár s többnyire végrehajtással fenyegeti.

A veszély annyira immens, hogy a felett az illetékes tényezőknek szemet hunyni nem lehet és hiszszük, vagy legalább reméljük, hogy nem is fognak. Idejekorán kell gondoskodni elsősorban a felől, hogy az árvíz lefolyásával az a rémitő kár, mit a szennyes áradat különösen a kaszálók természetében okozott becslés alá vétessék s a károsultak legalább addó elengedésben részesítesenek. Fel kell világosítani a kormányt, hogy ha annyi oldalról hangoztatott székely kivándorlás teljes megvalósulását elhárítani akarja, inség munkáról gyorsan gondoskodjék, mire egyfelől legalkalmasabb eszköz lenne a maléfalva—szászrégeni vasut vonnal bár a Csikmegye területén lévő szakasza kiépítésének megkezdése. S.

A kitüntetett főispán ünneplése.

Az érdem jutalma ritkán kerül szebb méltatásra, mint az mult hó 27-én közszerebten álló főispánunk Mikó Bálint ural szemben a Szent-István rend kis keresztjével lett kitüntetése alkalmból megnyilvánult. Említettük, hogy még mielőtt a hivatalos lap publikálta volna a kitüntetést, egy magán uton vett értesülés következtében a vármegyei központi közigazgatás tisztikara sietett a kitüntetés feletti örömeinek főispán ur előtt kifejezést adni, mit más hatóságok tagjai, valamint egyesek is sokan követtek.

A tisztikar azonban érzelmeinek más uton is kifejezést adandó a főispán tisztelőre bankettet rendezett az előlirt napon a Romfeld-féle vendéglőben, mely falai között egyszerre nem látott együtt annyi embert, mint a mennyi ez alkalommal ott megjelent.

Bár külön meghívók nem lettek kibocsátva a részvételre s a helyi lapok is csak az előtt egy nappal adtak hírt a bankettéről s így a távolabbiaknak idejük sem volt a megjelenésre, még is azon mintegy 115 személy vett részt, impozáns megnyilatkozása lévén ez annak a köztszerteletnek és szeretetnek, mely Mikó Bálint főispán urat minden oldalról környezi, a mi aztán ekleatás módon jutott kifejezésre abban a sok szép felkészöntőben is, mely a lakoma alatt elhangzott.

Már 1/7 órákor kezdett gyülekezni a közönség s 8 órákor a háromsorban felterített asztalok közül csaknem minden hely el volt foglalva. Ekkor érkezett meg a főispán Bece Antal alispán kíséretében, akit a terembe léptekor a nagy közönség állva és zúgó éljenzéssel fogadott, Mici Miska zenekara pedig a Rákóczi nótára gyujtott rá.

Elkes hangulatban kezdődött meg ekkor a lakoma s tartott ez így asztalontás nélkül éjfélig, egymást érve a szebbnél szebb felkészöntők, melyeknek sorát Bece Antal alispán nyitotta meg egy talpra esett szép beszéddel, melyben rámutatott azon érdemekre mik főispánunknak 19 éves működéséhez fűződnek s melyek a vármegyei békés egyetértés zálogául szolgáltak.

Kevés időmúlva Görög Joákim gyergyó-szentmiklósi örm. szert. lelkész állott szöllásra, a ki osztatlan és megérdemelt figyelemmel hallgatott toasztját azon humoros bevezetéssel kezdte meg, hogy: „vannak jól értesült és jól nem értesült lapok, mely utóbbiak közé a „Csiki Lapok” is tartozik, a mely még arról sem adott tudósítást, hogy ő a mult évi országos határkijelölő bizottság tiszteletbeli tagjává volt kinevezve, annál kevésbé méltatta az ezen eljárásnál szerzett érdemeit” s ezen iki intermezzo után lelkes szavakban adott kifejezést a határatlan tisztelet és szeretetnek, melyet a kitüntetett főispán személye iránt táplál s egyháza nevében is kórvén minél hosszabba terjedő működéséhez a Mindenható kegyelmét és az Eg. áldását.

A zajos éljenzéssel fogadott szép köszöntő után hosszú sora következett a toasztoknak, melyek kettő kivételével az ünneplé főispán személye iránti őszinte tiszteletnek voltak a kifejezői. Csedő István ügyvéd politikai nézet különbsége mellett is készséggel kívánt osztakozni a főispán kitüntetésre felett kifejezésre jutott örömben. Szacsavay Imre kir. járásbíró a bíróság, dr. Fejér Antal ügyvéd lendületes szép beszéddel az ügyvédség, Éltés Ignác ügyvédjelölt kártársai, Pál Gábor főgimnáziumi igazgató a maga és tanártársai nevében kifejezésre juttatva az ünneplé főispánnak, mint a gimnázium világi gondnokának e téren érdemeit is; továbbá Mihály Ferencz főjegyző kiemelve a további egyetértés szükségességét, valamint dr. Csiky József ügyvéd ugyancsak a főispánra, majd Sztupjár Samu kir. ügyés a vármegyére s ennek első tisztviselője az alispánra mondott igen szellemes és történelmi reminiscenziákkal fűszerezett felkészöntőt. Ezután az este 9 órai vonattal Budapestről megérkezett Györfly Gyula képviselő Budapesttel fel s a nála megszokott ékes szölessel fejzte be a főispánra mondott felkészöntők sorát, mikor aztán az ünneplé főispán előbb a személye iránt kifejezésre jutott, de nem várt szives ovációért mondott meleg köszönetet, majd pedig Györfly Gyula képviselőnek érdemét kiemelve, mondott rá szép felkészöntőt.

A felkészöntők elhangzása után Mihály Ferencz főjegyző az üdvözlő táviratok halmozát olvasta fel s ezek között elsöbben is a gróf Majláth erdélyi püspökét, ki meleg hangon gratulált a kitüntetéshez, majd Gyergyóból a Ferenczy Károly kerületi főesperesét, valamint a megye ezen távolabbi részének számos előkelő polgárát, nem különben az ország különböző más helyeiről érkezettek.

Ejfel volt már, midőn az ünneplé főispán megújuló ovációk mellett Györfly Gyula képviselő kíséretében a nagy társaságot odahagyta, melynek nagy része csaknem a hajnali órákig fűzte tovább a mindvégig szép hangulatban folyt mulatságot.

Ki kell emelnünk végül Fejér vendéglősnak azon dicseretes igyekeztét, mely az ételek jó minőségben való előállításában jutott kifejezésre. Sajnos, hogy nem mondhatjuk ezt az italokról is. Mert az asztalra feltett első félliter bornak — mely igazán kitünő volt — elfogyasztása után felszolgált bor nagyon silány volt.

Csik-Menaság székelyei.

Irta Bartalis Ágost, kászon-alesiki járási főszolgabíró.

(Folytatás.)

IX. Népoktatás.

Van egy államilag segélyezett róm. kath. felekezeti iskolája 3 tanítóval. kik közül egy a kántori, a másik a segéd-kántori teendőket is végzi. A tankötelessk száma 439. A tényleg feljáródező azonban csak 338, mert egyrésze a szegénység miatt szolgálatba állott, másrészenek pedig annyi ruhája sincs, hogy az iskolába elmehessen. A lakosság a tanító fizetését a kepevel fedezi s minden tanköteles gyermek szüleje 1 terü fát szállít (értéke 2 kr.)

A község saját pénztárából hozzájárul 608 kor-val. A tantermek a legenyhébb kritikát sem állják ki, egészségtelen, sötét, szűk, nedves helyi ségek régi korhadt falakkal és földellel, egyik tantermet már ez évben hatóságilag kell bezárni, de másnak építésére nincs mód s a felekezeti hatóság semmi segélyt nem ad sem az államosításba bele nem egyezik. A joghoz mereven ragaszkodik, de teherhordozásról hallani sem akar. A tankötelessk oktatása elég jó, mert a tanítók lelkiismeretes egyének, de a tankötelessk korból ki lépett s felnött egyének oktatásával, lelki szükségletével nem törődik senki. Egyedüli szellemi tápláléka a „Néppárt” című újság, melyet most a választások előtt ingyen kiűzőnek szét, hogy még jobban megmértelyezzék a népet. E helyett jobb volna, ha azok, kiknek erre idejük van a földmivelési néplapot olvasnák fel a népek, a józan takarékos életmód előnyeiről, az erkölcsről,

s az állattenyésztés hasznairól tartanának előadást s a népet nem uszítanák folyton az előjárók és tisztviselők ellen, hanem az előjárók iránti engedelmességre és törvény tisztelőre oktatnák. Fájadalom mindezeknél elsőbb a néppárti politika.

X. Táplálkozási és foglalkozási viszonyok.

A táplalkozás általában silánynak mondható. Napjában háromszor reggel, délben, este étkezik, nyári munka idején pedig különösen a napszámos a reggeli előtti pálinkát és kenyeret s a délutáni ozsónát is megvárja. Táplálékát képezi a lakosság a puliszka (törökbusziszótló készült főtt étel) a pityóka, paszuly, káposzta, fej, turó, vaj, tojás. Kenyere rozsból készül, a szegényebbeknél árpa és törökbuza liszttel vegyítve. A marhahus fogyasztás kevés s inkább csak a farsangi időre szorítkozik. A juhhus már nagyobb fogyasztásnak örvend s azonkívül télen még a legszegényebb ember is kevés kivétellel sertést öl. Van tehát füstölthusa, szalonnája, zsirja. A legtöbb családnál ezenkívül liba és tyuk is feltétlenül van.

A lakosságnak már említett mezei gazdálkodáson és állattenyésztésen kívül 8—10 év óta kereset forrását képezi a csikmegyei erdőipar-részvénytársaságnak csobányosi fűrészgyár telepe, mely a községtől 18 kilométer távolságra van. Nyolcz-tíz év óta a lakosság egyrésze ezen a telepen napszámoskodik, másrésze anyagot fuvaroz, a 35 kilométerre levő Csik-Szentsimon vasuti állomásra a járhatatlanságig rossz havasi úton. (A csiki vasut megnyitja előtt az anyag Ágostonfalvára szállított.) A napszámbér a gyárnál 60 krtól 1 forintig, a fuvardíj köbméterenként 2 ftrtől 2 ftr. 30 krig terjed.

Biztos adataim vannak arról, hogy míg a többi pl. csekefalvi, csatószegei fuvarosok egyterü anyagok az állomásra való szállításával 2, 3, 4—5 forintot is keresnek, addig a menasági fuvaros-díja 1 ftr 50 krajczíron felül soha sem megy, ami felett csodálkozni nem lehet, ha a marhaállomány-nak a fentebbi VII. pontban leirt minőségére gondolunk.

És ezzel aztán ezen község lakosságának minden jövedelmező kereset-forrását ki is merítetttem.

Megemlíthetném, hogy 5—10 ember foglalkozik időnkint fenyőszurok szedéssel, de ez az erdők állományára és az egyénre egyaránt nem hasznos, de káros foglalkozásnak mondható.

A kádározás, a feldolgozásra alkalmas fák kihasználása után, szintén elűnt.

Röviden összefoglalva, a lakosság jövedelmi forrásait képezik az állattenyésztés, földmivelés és a csobányosi gyári munka s az anyagok onnan való fuvarozása. Van még egy t. i. a romániai kenyérkereset, erről azonban később szölok.

A földmivelés és állattenyésztésről, legalább nagy vonásokban, már fennebb megemlékeztem. Elmondom itt röviden a gyári pénzkereset miben-állását és az azzal összefüggő körülményeket.

A csobányosi fűrészgyár és az alsziki bank részvénytársaság ezelőtti 8—10 évvel történt felállítását körül belül elgyedire esik. Akkor a menasági nép úgy, ahogy élhetett, eladósodva nem volt s állattenyésztése annyira fejlett fokon állott, hogy amint a mostani emberek erősítik, ha valakinek jó igaz ökor kellett, azt legkönnyebben Menaságon találta meg.

Amint a fűrészgyár ezelőtti 8—10 évvel működni kezdett: a menasági népek egy új pénzforrára nyit, melyről az litte, hogy fenekig tejjől s mint annak idején a spanyolok Amerikát, tö negesen rohant meg.

Az azóta letelt 8—10 évnek története körülbelül ez:

Hogy a fuvarozásnál kínálkozó hasznót el ne szalaszsa, — mert a pénzre szüksége volt — minden ember igyekezett lovat és anyaghordásra alkalmas szekeret szerezni. Megindult a fuvarozás. Akinek pénze nem volt, a magas percentsen dolgozó takarékpénztárból vett kölcsönt. Megismerkedett a törlesztési rendszerrel és váltóval. A kölcsön pénzen vett ló és szekér a terhes uton való fuvarozással elpusztult, a pénz, — mit így szerezett — felment kamatokra, különböző állami és közséji adókra, dohányra, sóra, pálinkára s főként az 1898—1899. évi gyenge termés idején Romániából hozott törökbuzára s egyéb szükséges élelemre. A kölcsönzést a legnagyobb könyelműséggel csinálta s a pénzzel gazdálkodni egyáltalán nem tudott. Mindennap szerezhetett a gyárnál s mindennap többet többet költött itálra és dohányra is.

Az említett két évi gyenge termés teljesen felbillentette a mérleget. Fuvardíj, szekér, ló minden elűnt, de megmaradt a váltó. Miből fedezze annak törlesztését, kamatait? Marhát nem adhatott el, mert állattenyésztése a fuvarozás alatt tönkrement, s földmivelését is elhanyagolta. Következett a per, végrehajtás és tömeges árverés gyors egymásutánban. És itt bekövetkezett az a baj is, hogy az elesett adósk kezeseiket is magok után rántották a hinárba. A perköltségekkel és kamatokkal meghízott tőke aztán irtalmatlanul elsőpört adóst, kezest egyaránt.

Itt helyénvalónak látom rámutatni a következő körülményekre. A csiki székely kisbirtokos hó leeséstől, hó elmenésig november közepétől márczius végéig itthon semmit sem keres, csak fogyaszt és ugyszólva semmit sem dolgozik. Ezen egész hosszú idő alatt összes munkássága annyiból áll, hogy a tüzre kevés fát hoz, s pár darab marháját gondozza. (Régebben téli foglalkozása az erdölés volt, de újabb időben ez megszűnt, mert kereskedésre alkalmas fát egyáltalán nem, a tüzi-fát is csak arány szerint kap az erdőből.) Ezenkívül a vasárnapokk együtt 77 üllő ünnepe

van, melyeken gazdai munkát nem végez. Hát még a sok vásár, bucsu-ünnep, hány munkanapot vesztettetek el! S még jó lenne, ha ezeken a napokon csak helynéle a székely! De ez nem szokása. Ha nem lehet dolgozni, hát iszik, korhelykedik. A korosmárosok szüretelnek. A székely hétköznapon is kivészi az italból a maga porcióját, de ünnepen, keresztelőn, menyegzőn, halotti toron, bucsun, vásáron már valósággal pazarlást üz. Elpazarolja pénzét, megrontja egészségét, kap egy pár fejbeverést, aminek végjelene a büntető bíróságnál foly le s így a munkanélküli ünnep egész keresményét elveszi.

Könnyű ebből kiszámítani, hogy a 365 napból produktív foglalkozásra mily kevés idő jut. Lehetetlenség tehát oly kevés munkássággal annyi téher közt egzisztálni. (Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLEK.

— Személyi hir. Dr. Perjessy Mihály a helybeli kir. törvényszék elnöke a gyergyó-szentmiklósi járásbírói ügymenetnek megvizsgálása végett jelenleg Gyergyó-Szentmiklóson időzik.

— Új ügyvédek. Csikvármegye ügyvédikara két jeles taggal szaporodott. Dr. Nagy Béni Csikszereci, dr. Nagy Jenő Csik-Szent-Márton székhelyi jegyeztette be magát az ügyvédi kamaránál. Irodájukat mindketten már a napokban meg fogják nyitni. Midőn a diplomához ösztinte szívvel gratulálunk, mind a két derék ifjú prókator ajánljuk a jogkereső közönség figyelmébe.

— Esküvők. Csikszereci Gözsy Péter, közelebről kinevezett csik-szentmártoni kir. járásbírói albiró mult vasárnap tartotta esküvőjét Csik-Somlyón Szász Károly és neje Szabó Berta leányával Jolán kisasszonnyal. A polgári kötetét Szöllösy Ferencz anyakönyvvizető végezte Tolnay Károly szeredai posta főnök és Pál Gábor főgimnáziumi igazgató tanuk jelenlétében, az egyházi áldást pedig a Szent Péter templomban Kassay Lajos plebános adta a fiatal párra a délelőtti isteni tisztelet végeztével, mely után az öröm apa Szász Károly lakásán nász lakoma volt, estefelé pedig az új pár Szentmártonra utazott. Boldogság és szerencse kísérje frigyüket!

— Aczél Béla kir. mérnök a napokban esküdt örök hűségét Ferenczi Irén kisasszonynak. Boldogságot kívánunk.

— Athelyezés. Mint sajnálattal értesültünk Martian Gyula m. kir. honvédszázadost a helyben állomásozó honvédszázalójától Deésre helyezték át.

— A marosvásárhelyi székely társaság e hó 3-án székelyügyi értekezletet s rendes összejövetelt tart, melynek egyik legfontosabb s legérdekesebb pontját fogja képezni a delután 3 órakor a városi tanácsház gyűlés-teremben tartandó értekezlet. Ez értekezlet tulajdonképeni tárgya a székely társaságok szervezése s tárgysorozata a következők: a) Elnöki megnyitói beszéd. — Dr. Kömősi József a társ. elnöke. b) A szervezkedésről általában: Györfly Gyula orsz. gyűl. képviselő, a társaság tiszteletbeli tagja. c) A „Székely Társaság”-ok szervezése: Máthé József tanító, a társ. tagja. d) A „Székely Társaság”-ok feladata: László Gyula ker. és iparkamarai titkár, a társ. tagja. e) A romániai magyarok helyzetének javítása: Dr. Jancsó Benedek fővárosi tanár, a társ. tiszteletbeli tagja. f) A székely érdekeket különösebben munkáló hírlap alapítása, avagy valamely már meglévőnek támogatása iránti határozat hozatal. Legközelebbi számunkban módunkban lesz ezen értekezlet határozatairól is referálni.

— Évetzáró vizsgák. A csikmezei államilag segélyezett gazdasági irányú felső nyelviskolában az évetzáró vizsgálatok mult hó 24-én tartották Mihály Ferencz főjegyző és Bójhly Endre árvászeki elnök iskolaszéki kiküldötték, több szülő és más érdeklődők jelenlétében. A vizsga eredménye a kívánalmaknak teljesen megfelelő volt. Ugyan ezen iskolánál az évetzáró ünnepélyt június hó 29-én tartották meg, mely alkalommal 30 huszonöt forintos ösztöndíjat osztottak ki a legszorgalmasabb és legjobb előmenetelt tanusított növendékek között. Az első és második osztályt végzett tanulók haza bocsátattak, a harmadik osztályt végzett tanulók pedig a gazdasági munkák végzésére benmaradnak folyó évi augusztus hó 20-ig, a mely napon őket a második osztályt végzett tanulók fogják felváltani.

— A helybeli iparos tanonc iskolában az évet záró vizsgák mult hó 23. és 29. napjain tartották meg. A beküldött részletes tudósítást térszűke miatt csak jövő számunkban adhatjuk.

— A megyei polgári leányiskolában az évetzáró vizsgák mult hó 27-én és 28-án tartották meg.

— Ünnepély a Mikes Kelemen szobor javára. Háromszék megye egyetemi ifjúsága Zágonban, 1901. július hó 14-én a Mikes Emlék-bizottság támogatásával, Zágoni Mikes Kelemen szobra javára zártkörű táncmulatsággal egybekötött ünnepélyt rendez, a következők sorrenddel: 1. „Szózat”, Mester Károlytól, énekl. a „Zágoni dalkör”. 2. Elnöki megnyitót, tartja Csutak Vilmos r. b. elnök. 3. „Bujdosók éneke”, énekl. az ifjúsági férfiak, zenekísérettel. 4. Mikes Kelemen, felolvasás, tartja Bartha János r. b. titkár. 5. „Mikes”, Zajzon Farkastól, énekl. a zágoni „Emke vegyeskar”. 6. „Magyar nótá”, Czinka Pannától, előadják: Beczó Gyula (I. hegedű), Nagy Zoltán (II. hegedű), Kovács Endre (viola) és Bartha János (cello). 7. „Mikes”, Lévy Józseftől, szavalja Gyárfás Sándor. 8. „Kurucz nóták”, énekl. az ifjúsági férfiak. 9. Rákóczi-induló”, játssa a „Zágoni földmives zenekar”. Belépő-díj: I—III. sor 3 kor., IV—VII. sor 2 kor., VIII—XII. sor 1 kor. 20 fill. Alkönyv 1 korona. (Az ünnepélyre váltott jegyek a táncmulatságra is érvényesek). Kezdeté d. u. 8 órakor.

— Meghívó. Az erd. r. k. ált. tanító-egyesület alakuló gyűlését július 8-án és 9-én Csik-Somlyón a tanítóképző-intézetben tartja. A gyűlés tárgysorozata:

1. 8-án d. e. 9 órakor ünnepies istentisztelet a szent Ferencz-rendiek templomában. 2. Előleges értekezlet. Koronák és jegyző választása. 3. D. u. 3 óráig és másnap 9-én d. e. 9—12 óráig az alapszabály tervezet tárgyalása. 4. A tisztikar megalakítása. Az alakuló gyűlésre az erd. r. k. tanító-egyesület képviselőit és az érdeklődőket tisztelettel meghívja Gyulafehérvárt, 1901. június 26-án a szervező bizottság: Péter János dr., Vitos Menyhért, Zlamál Ágost. Megjegyzés. A gyűlésen résztvevők a finevelő intézetben fognak szállást és ellátást kapni, ha úgy ohajlják. Az ellátásért az élemezőnek méltányos díjat kell fizetni. A kik a finevelőben akarnak lakni és étkezni, minél előbb jelentkezzenek Bálint György, finevelői intézeti igazgató úrnál!

— Ertesítés. Az „Erdélyi egyházmegyei papok misszió-egyesületének” alakuló értekezlete folyó évi július 19-én délelőtti Csik-Somlyón fog megtartani a lelki gyakorlatok bevezése után. Ujabbban jelentkezett működő tagjai: 29. Szántó István, plebános. Pártoló tagjai: 9. Kiss András, plebános.

— Romániai magyar hitfeleink érdekében. Bukarestben a Szent József székesegyház mellett finevelő-intézet szeptember hó kezdetével egy új iskolai évbe lép. Ekkor történnek a nevezett intézetbe való újabb felvételtek is. Mivel a bukaresti főegyházmegye összes hitközségeiben a magyarok képezik a katholicizmus zömét s mindaddig még kevés olyan pap van, ki magyarul ért és beszél, ez okból a nevezett intézet magyarul beszélő gyermekeket is ohajt fölvenni, hogy a jövőben az eddig érzett szükségleten segítsen. A bukaresti fi-és egyttal papnövelő-intézet a tridenti szent zsinat előírása szerint van berendezve s tulajdonképen az a célja, hogy a főegyházmegye részére papokat és p. misszionárius papokat neveljen. Ezen azért csak olyan ifjak vehetők föl, kik jó katholicus családból származnak, jámborsággal és tehetséggel igazolják az egyházi pályára való hivatottságukat s arra kedvvel és szeretettel lépnek. Az ifjaknak a német nyelvben is jártasoknak kell lenniük. Az intézet tanítótestülete világi és szék Benedek-rendi áldozó papokból áll; Horstein érsek ez utóbbiakra bízta a mult év folyamán az intézet vezetését. Ha az egyházmegye anyagi helyzete nem is teszi az intézetbe való felvételt és ez abban való ellátást egészen ingyenesen lehetővé, mégis a fizetendő díjak oly csekélyek, hogy kevésbé módos szülők is képesek a kiadásokat földözni. Esetleges jelentkezések az intézet igazgatójához P. Raymond O. S. B. (Bukarest, strada Fantanei 15). intéződk, ki bármikor készséggel ad ez ügyben közelebbi felvilágosítást és utbaigazítást.

Záró ünnepély. A polgári leányiskolában az 1900/901. tanévet bezáró ünnepélyt június 29-én d. u. 3 órakor nagyszámu közönség jelenlétében tartották meg. Ott láttuk a szülőkn kívül az érdeklődő közönség közül mintegy kiemelkedve, az érdemekben gazdag kitüntetések nélkül sem szükülködő s közkedveltségnek örvendő főispánt, vármegyénk szemefényét, büszkeségét is. Az iskola igazán nagy terme már 1/3-kor zsufolásig tömve vult s nem volt képes a később érkezettek befogadni, folyosó, mellék terem lett a férfiak nagyrészenek tartozkodó helye; kik keresték a helyet, a hol még valamin reméltek hallani. Három órakor mikor már — dacára a lehető s a légvonást kizáró szelvéztetésnek — a hőség magas fokra látott a teremben mit a homlok s arezon szuladgáló zsebkendők világosan bizonyítottak, megkezdődött a hoszadalmas műsor rövidnek tetsző lerovása. Kik voltak a szereplők, mit adtak elő s hogyan, annak a tárgyalása hasábotok töltene meg, hisz szerepelt, közreműködött az ünnepély sikerének emelésére a tanítónók s növendékek összesége. Ha lapunk mult számában közzé tett műsört figyelmes szemügyre vették olvasóink, látták azt is, hogy műdarabokból volt összeállítva, hogy művezet nyitson, nyújtott is, a mit az elhangzó tapsviharok igazoltak. Egyik legérdekesebb pontja volt a műsorban az utolsó, a „Bucsbeszéd” melyet a szerény megyei várnagy még szerényebb leánya Péter Erzsébet negyedik osztályt végzett növendék oly szónoki hanghordozással mondott el, hogy igen sok jelenlevőnek a zsebkendők a könyvek felfogására voltak szükségesek. A beszéden özv. Riszner Józsefnek, a leánykát néniének, virágos nyelve észrevehető volt; ugy látszik az ő tollából került ki. A Bucsbeszéd elhangzása után Mikó Bálint főispán ő méltósága, meleg hangon köszönte meg a tanítónóknak és növendékeknek ezen igazán élvezetes ünnepélyt s figyelmeztette a növendékeket arra, hogy bármikor és bárhol szemek előtt tartásik, hogy magyarok születtek, s legyenek igazi honleányok.

Az 5 forintosok bevonása. Pénzügyminiszteri rendelet szerint a forgalomban lévő öt forintos bankók szeptember hó 1-ig lesznek használatban, addig pedig fokozatosan bevonatnak. Az állam pénztár azonban még december hó első napjáig beváltja s azontul teljes értéküket veszti.

Apostolok oszlása. A csik-somlyói róm. kath. főgimnáziumban az évetzáró ünnepélyt mult hó 29-én délelőtti tartották meg. A szent Ferencz-rendiek templomában Te Deum és ünnepélyes nagy mise volt, melynek végeztével a tanári kar növendékek és a szülők a gimnázium nagytermébe vonultak, a hol felolvasták az érdemsorozatot, kiosztották a jutalmakat, bizonyítványokat és értesítőket. A gimnázium derék igazgatója Pál Gábor emelkedett hangu lendülettel záró beszédet tartott, melyből nem csak a növendékek, de a szülők is igen sokat okulhattak. Az ünnepély után a növendékek szekérre ültek s ki vigan ki busan elutazott lakó helyére.

Nyilvános számadás. A helybeli ipar-terület és iparos ifjúsági olvasó és önképzőkör által mult hó 16-án rendezett májális összes bevétele volt 618 korona 92 fillér. Kiadás 466 k. 40 fillér. Maradt tiszta jövedelem 152 k. 52 fill. mely összegből 60 k. 80 f. az ipar-területi ház-alaphoz csatoltatott, 91 k. 72 f. pedig az iparos ifjúsági olvasó és önképzőkör javára esett. A szíves felülfizetők és adakozók, továbbá mindazok, kik a mulatság sikerét előmozdítani sziveskedtek fogadják e helyről is a rendezőség hálás köszönetét.

Tamburások. A budapesti első magyar és szerb tambura—zene— és daltársulat mult hó

29. és 30-án a Csillag vedéglő nagy termében produkálta magát. Ezek voltak az első feccsek s ezekkel megkezdődött az a szokásos invázió, melynek közönségünk nyaratszaka a különböző fajtájú művészek, zenészek komédiások s más ilyen fríja uraságok és asszonyok részéről ki van téve.

Zene-estély. A gyergyó-szentmiklósi népzenekar, mely a nyári időszakra a málnási fürdőre van szerződötve, átutaztatban mult hó 30-án az Otthon kávéházban Sörös karmester és Musta Ferencz vezetése mellett zeneestélyt adott. A fekete legények jól muzsikáltak és a muri egész reggelig tartott.

— Fürdőink és az árviz. A hosszas esőzés folytán megáradt Olt, mindkét fürdőt, úgy a csikszereci, mint a zsögödi elzárta a közönségtől s már két hét óta úgy az egyikhez, mint a másikhoz megcsúnt a közlekedés. A csikszereci fürdőre csónakon szállítják a kinszorult fürdő személyzet számára az élelmet. A csik-zsögödi fürdő pedig nemcsak az árviz okozott károkat, hanem a hosszas esőzés a fürdő felett levő dombot annyira eláztatta, hogy annak következtében a fellágyult termőföld fástól, bokrostól lecsuszott, reá zuhant a vendéglős lakására és a konyhára s azt majdnem teljesen össze rombolván, több száz forintra menő kárt okozott.

— Bucus akadályokkal. Az évenként Péter-Pál napján a Szent Péterről nevezett csik-somlyói egyházmegye templomában tartatni szokott bucsut ezuttal felényi közönség látogatta meg, mint máskor s így sokan elmaradtak azok közül is, kik barátai és rokonaiknál ily alkalomkor bucsulakomákön szoktak megjelenni. Ennek oka a folytonos esőzés volt, a miből a közönségnek a templom felé vezető közlekedési útját majdnem egy méternyi szenyos áradat borította el, melyen át a gyalog közlekedés lehetetlen volt s így többen a bucsusok közül vissza térni voltak kénytelenek. Az ünnepi szentmisét Pál Kapisztrán János zárdá főnök celebrálta segédlettel; magas színvonalu alkalmi szent beszédet pedig Balog József főgimnáziumi hittanár tartott a híveknek. Isteni tisztelet után Kassai Lajos plebános vendégszerető lakásán díszes ebéd volt, melyen lelkész társai, barátai és tisztelői közül többen vettek részt.

— Országos- és hetivásár berendezése Békásban. Értesülésünk szerint Gyergyó-Békás közszeg helynépzen szedési joggal egybekapcsolt két országos kirakó- és állatvásár, valamint hetenkint esőtörtőkre állat fölthajtásos hetivásár engedélyezé-ért folyamodott a kereskedelmi miniszterhez, a ki hajlandónak is ígérkezett a kérelmet teljesíteni az esetben, ha a közszeg az állatvásár berendezése tekintetében az 1888. évi 40,000 számu miniszteri rendelet határozmányainak megfelelő állat vásárteret berendezni, s ezt törvényhatósági állatorvos bizonyítványával igazolja, valamint a városi helynépzen díjszabályzat a törvényhatósági bizottság által is tárgyalatik.

— Kutba fult leánya. Nem kis bánatot okozott tunsádi Ferencz Beniam és nejeinek egy 2 éves Anna nevű kis leánykájuk szerencsétlen hálála, ki mult hó 24-én az udvaron lévő kut vizébe fult. Az apa az esztenáról haza érkezvén, kis leánykájának friss ordával kedveskedett. Maga is éhes lévén feleségével az orda mellé telepedtek és falatoztak. A kis leánya a kapott ordával az udvarra ment az alatt míg szülői ettek, s rövid idő multán a gazda szomjas lévén, vizért ment a kutra s réműlve vette észre, hogy kis leánykája a kut-vízében van. Bár gyorsan kivette azt a kutból, de már akkor élettelen volt. A kis leánya tehát a 80 cmtr. magas kut gányára valahogyan felkapaszkodott s egyensúlyt vesztté esett a kutba.

— Egy hasznos könyv. A m. kir. földmívelési miniszter kiadványai között az ő megbízásából Herman Ottó által a „Madarak hasznáról és káráról” írt, 280 oldalra terjedő, gyönyörűen illusztrált könyv jelent meg közelebről, melynek egy-egy példányát Darányi az összes törvényhatóságoknak megküldötte azon megjegyzéssel, hogy közszeg i jegyzőknak, valamint lelkészeknek és tanítóknak, a kik ez iránt egyszerűen levélben, vagy levelező-lapon a m. kir. földmívelési miniszterium VI. főosztályához fordulnak, ez a kötet ingyen küldetik meg. Ezt a minden földmívelő, kertész-kedő, halászó és pásztorkodónak felette tanulságos és hasznos könyvet a közönség figyelmébe ajánljuk, a mely 1 koronáért Budapesten a Franklin társulatnál is (Egyetem-utca 4 sz. alatt) megkapható.

— Eb veszttség és következményei. Az emberi és állati életbiztonságot nagy mérvben veszélyeztető veszttségi esetek különösen az ebek között igen gyakoriakká kezdettek válni. A közelebb mult napokban is a madéfalvi vasuti állomáson lakó Tomka Alajosnak egy megvesztett kutyája irtatott ki, mely már előzőleg egy csesői 6 éves gyermeket homlokán harapott meg s nyolcz kutyán ejtett sértéseket, mi miatt ezeknek azonnali kiirtása s Csicso Madéfalván az összes ebeknek 40 napi zár alá helyezése rendeltetett el. A gyakori eset onnan van, hogy az illető előjáróságok éppen a zárlatnak nem szereznek kellőleg érvényt s egyes ebeket szabadon engednek kóborolni.

— Regény gyűjtemény. A „Magyar Hírlap” előfizetői karácsonyi gyönyörű ajándékban részesülnek. Anyai kötet regényt kapnak ugyanis teljesen díjtalanul, a hány hónapig karácsonyig az előfizetők sorában voltak. Ez ajándéknak első kötetét, mutatványként, már szétküldtik előfizetőinknek. Az új eredeti regény címe: A királytigris, szerzője Bárony István, irodalmunk e kitünősége. E regényt összes

előfizetőink megkapták. Julius hó folyamán küldjük szét valamennyi előfizetőinknek a karácsonyi ajándéku ígért regények közül a másodikikat. Ezt a regényt Abonyi Árpád kiváló írónk írta. Címe: A pavlóni csoda. Ujjonnan belépő előfizetőink úgy a Bárony István, mint az Abonyi Árpád regényét szintén megkapták. A „Magyar Hírlap” nagyvívű és feledhetetlen emléktá alapítójának, Horváth Gyulának a testvérhuga, Horváth Janka, a jeles író és a magyarországi, de kivált az erdélyrészi magyar uri osztály alapos ismerője, „Küzdelem a névért” címzettel érdekes regényt írt lapunk számára, a melynek kezdőszóit azok is megkapták, a kik időközben fizetnek elő. A „Magyar Gényusz” című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a „Magyar Hírlappal” együtt féláron, évtizedre kilencz koronáért kapják az előfizetők. Kedvezményes áron, negyedévenként egy koronáért és ötven fillérért jutnak egyszersmind a remek Francia Divatlapoz és a Képes Gyermeklapoz negyedévenként egy koronáért. A szerkesztői üzenetek rovatában a Magyar Hírlap minden előfizetőjének készséggel és ingyen válaszol közérdekű kérdésekre. Előfizetési árak: A „Magyar Hírlap” előfizetési ára félre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest, V., Honvéd-utca 10. szám.

— Diadal pezsgő. A magyar pezsgő gyártásnak egy újabb produktuma került forgalomba e szép név alatt: „Diadal pezsgő”. Kötűnő ízénél és jóságánál fogva bizonyára diadalt is fog aratni mindenütt, hol megízlelik. Még csak rövid ideje, hogy piacra került s már is erős konkurensé lett a többi magyar pezsgőknak. A pezsgő Promontoron készül s a legújabb francia módszer szerint van beállítva a pince. Lapunk mai számában olvasható hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét!

— A Zenélő Magyarországon zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent 13-ik füzeté a VIII. évfolyam, II. félévének első száma tartalmazza a következő szép zenemű újdonságokat: 1. Szántó Ferencz „Adjatok bort, utóljára hadd iszom” és 2. „Jaj a szemed a szép szemed mindenét” magyar dalait. III. Lányi Ernő „Elegia” szalon darabot. IV. Székely Márton „A könyv” műdalt. V. Sousa Fülel „A Manhattan partjáról” indulót. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a Zenélő Magyarországon minden füzeté, miért az minden zongorázó és hegedűsnek, ki a legjobb magyar dal, műdal, kuplé, szalon, tánczenét s hegedű újdonságokat kedvelő különösen figyelmébe ajánlhatók annak, havonként kétszer megjelenő 10—10 oldal tartalmú füzetéi. Egy negyedéven 6 füzet 60 oldal tartalommal 3 korona előfizetésért kapható s előfizetése a most meginduló új félre s egyéb hangjegyekre szóló megrendelések a Zenélő Magyarországon (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapest, VI., Csengeri u. 62. sz., augusztus 1-től VIII. József-körút 24. sz. intéződk és a honnan megismerésre mutatóvány füzetet 60 fillér beküldése ellenében küldenek.

HIVATALOS RÉSZ.

XIV. 1901. H. M. számhoz. 28,158.

Pályázati hirdetmény

a m. kir. honvéd hadapródiskolákban az 1901/1902. tanév kezdetén betöltendő helyekre.

(Folytatás).

3. A megkívánt előismeretek, vagyis valamely középiskola (gimnázium, reálisiskola, magyarországi polgári iskola, a fiúmei községi polgári iskola) négy alsó osztályának legalább elégséges eredménnyel történt elvégzése; ezen előismeretek igazolandók az elmult iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év első és második tanidőszakának iskolai értesítőjével, továbbá legalább elégséges eredménnyel letett felvételi vizsga által. A latin vagy görög nyelvből nyert elégtelen osztályzatok figyelembe nem vétetnek.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet igazolandó erkölcsi bizonyítványal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviseletről vonatkozó adat nem foglaltatik, vagy ha belépés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történnek.

5. A betöltött legkisebb és a tul nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a tul nem haladott 16 ik életév, a mely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik. Ezen életkor keresztlevéllel vagy születési bizonyítványal igazolandó.

Az alapítványos helyekre pályázók részéről ezenkívül:

6. Igazolása annak, hogy a pályázó az alapító oklevélben foglalt különös feltételeknek is megfelel.

III. A kérvények benyújtása.

Folyamodványok fizetési helyéért a pályázók hozzátartozói (anya, gyám, anya) által közvetlenül a pécsi vagy a nagyváradi honvéd hadapródiskola parancsnokságánál nyújtandók be.

Pályázati folyamodványok augusztus 1-éig fogadtatnak el az említett parancsnokságok által.

Oly pályázókra vonatkozó folyamodványok, a kik a lovasság állományában ohajjták a hadapródi rendi fokozatot elnyerni, a nagyváradi honvéd hadapród iskola parancsnokságánál nyújtandók be. Oly pályázók, kik a felvételi vizsgát csak horvát nyelven képesek letenni, folyamodványikat a pécsi honvédhadapród iskolánál nyújtandók be. A megállapított határidőn tul beérkező folyamodványok vissza adatnak és nem vétetnek figyelembe. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

A. J. urnak Csik-Menaság. Olyan dolgokat tetszik kiolvasni azon kérdések cikkből, a melyeket mi abban egyáltalán nem találunk. Hogy az iskola államosítását egyházi részről ellenzik, az tény. Ennek konstatálásával azonban egyáltalán nincs sértve senki, legkevésbé azon magas személyiség, a kiről iratában megemlékezni méltóztatik s kinek hírlapi polémiába keverését sem illendőnek sem helyesnek nem találjuk. Abban sem látunk semmi sérelmet, hogy a felhívóknak az ajánlatik, hogy holmi butogató lapok helyett olvassanak hasznos könyveket, melyekből olyan ismeretekre tehetnek szert, melyeknek felhasználásával nyomorult állapotukon segíteni tudnak. A beküldött cikket tul éles hangja, erős kifejezései s különösen töves állításai miatt legnagyobb sajnálatunkra — nem közzölhetjük.

NYILTTÉR*

Erdővásárlások és a székely kivándorlás.

Mint már az előbbi közleményekben mondván volt, a Groedel cég (Erdélyi erdőipar részvénytársaság Kovásznán) kérését adott be a csikszeredai kir. törvényszékhez, hogy az egyes közbirtokosoktól megvásárolja 100 holdat meghaladó erdő és legelőbeli illetményei elkülönítésének, illetve kiszakíttassanak. Az ezen kérés következtében megtartott helyszíni tárgyalás alkalmával jelen volt 50-60 közbirtokos — a megelőzőleg kieszelt megállapodás szerint — egyhangulag beleegyezett az elkülönítésbe s az elhelyezkedés tekintetében Bükk havas jelöltetett ki. Ugyanezen tárgyalás alkalmával Dr. Weiss Ignác brassyói ügyvéd, ki a Groedel céget képviselte, ifj. Csáki József és Zsigmond Antal csik-dánfalvi közbirtokosok meghatalmasát becsatolta s ezek nevében is kérte, hogy a közbirtokosság által rájuk átiratott illetményeket mintegy 6000-7000 holdat részükre szintén szakítson ki, s ezen kérés is a jelen volt közbirtokosok egyhangulag elfogadták s a Hosszuhavast jelölték ki, melyből a 6-7000 hold illetmény kiszakíttassék. Ezen két havas ugyan a Bükkhavas és Hosszuhavas azon objektumok, melyeket a közbirtokosság az ifj. Csáki József és Zsigmond Antal közvetítésével Groedlének 160000 koronáért eladott, s ugyanaz, melyért Br. Popper Sándor a megye alispánjához benyújtott ajánlatában 400000 koronát, tehát 240000 koronával többet ígért mint Groedlék.

A rossz nyelvek azt beszélnek, hogy a Groedel cég és néhány dánfalvi főmatador között még egy külön titkos szerződés is létezik, mely arról szól, hogy azon esetben ha az oly ügyesen kieszelt törvény kijátszás, vagyis a színleges adásvévisi szerződések, illetve nyilatkozatok alapján ifj. Csáki József és Zsigmond Antal neveikre átiratott mintegy 6-7000 holdnyi illetménynek oly módon leendő elkülönítése keresztül vihető lesz, hogy ezen nagy terület a Bükkhavas és Hosszuhavashól szakíttassék ki, úgy hogy a nevezett erdő a kiszakított területben legyen, akkor a főmatadorok egy nagyobb összeg jutalmat kapnak.

Mindez persze csak úgy történhetik meg, ha a kir. törvényszék az elkülönítés iránti kérésnek helyet ad s a már korábban jogérvényes bírói ítélettel közösségben fentartott erdő és legelő területből a több mint 7000 hold illetmény elkülönítését ítéletileg kimondja.

A közbirtokosság jozanabb részét azon remény táplálta, hogy az elkülönítés nem lesz keresztül vihető s így a bevezetett nagy akció halva születt lesz, de nem így történt, mert a csikszeredai kir. törvényszék az elkülönítés iránti kérésnek a tárgyaláson jelen volt közbirtokosok beleegyezése alapján helyet adott s az elkülönítés türesére kötelezte a közbirtokosságot, az elhelyezkedés tekintetében azonban nem teljesítette a közbirtokosság azon kérését, hogy az elkülönítés a Bükkhavas és Hosszuhavashól történjék.

Tehát részben sikerült a főmatadoroknak a nagy jutalom iny csiklánczó illatát szagolhatni s ha a felsőbb bíróságok is helyben hagyják az elsőbírói ítéletet, úgy nem lesz nehéz dolog az elhelyezkedés kérdését is úgy megoldani, hogy a Bükkhavas és Hosszuhavas erdő az elkülönítendő nagy területbe bele kerüljön s akkor meg lesz a főnyeremény sorsjegy nélkül is, s erre is ráillenek azon közmondás: „Ha Isten akarja a dísznő láb is elsőül.”

De kétségbe vonom ezen hírek valódiságát, mert lehetetlen, hogy egy községnek közbirtokosságát — kik között igen sok értelmes ember van — az előbbi szerződésekkel kifolyólag szerzett tapasztalatok daczára is ily módon be lehessen csapni, hiszen minden egyes közbirtokos tudja azt, hogy a Br. Popper Sándor által megajánlott 400000 korona, majdnem háromszor annyi mint a meynyit Groedel ígért s van annyi esze mindenkinek és belátja, hogy azok, kik még ilyen körülmények között is a Groedlék malmára hajtják a vizet, nem a közbirtokosságnak, hanem a saját zsebüknek barátai.

A mint halljuk, az elkülönítést kimondó elsőbírói ítélet ellen több felebbezés adatott be s már is nagy izgatottsággal várják a másodfokú ítéletet, mert hát a közbirtokosság most már tudatára ébredt annak, hogy mégis csak nagyban veszélyeztetni érdekeit először azáltal is, hogy erdő és legelőbeli illetményeket minden ellenérték nélkül két egyénre átiratták s másodsor azért, mert nemcsak 160000 hanem 400000 koronát kaphatnak csupán az erdő fakihasznaási jogáért s végül, mert belátják, hogy az ilyen színleges ügylettel a törvényt nem, de igenis magukat játszhatják ki csak.

És most térjünk át a Br. Popper Sándor 400000 koronás ajánlatára.

Midőn a feicsiki járás főszolgabírója Csik-Dánfalvára kiszállott s az összehívott közbirtokossági gyűlésen előterjesztette, hogy a kéréses erdőért Br. Popper Sándor 400000 koronát ígért a megye alispánjához beadott ajánlatban s felhívta a közbirtokosságot, hogy ezen ajánlatot tegye megfontolás tárgyává és nyilatkozatát adja jegyzőkönyvre, előállott dr.

*) Az e rovatban közölttekért az aláíró felelős. Szerk.

Weiss Ignác ügyvéd és a Groedel cég és ifj. Csáki József és Zsigmond Antal nevében azon nyilatkozatot adta jegyzőkönyvre, hogy a közbirtokosság a Br. Popper ajánlatát sem el nem fogadhatja, sem vissza nem utasíthatja, miután a közbirtokosság zöme illetményei eladta ifj. Csáki József és Zsigmond Antalnak, kiktől a kérdéses erdőt Groedlék vették meg. A meny nyben azonban az elkülönítés sikerülni fog, hajlandók a 400000 korona vételárért az erdőséget Br. Poppernek átengedni s ezt esetben Csik-Dánfalva községnek, mint erkölcsi testületnek is 100000 korona ajándékot helyeztek keltetésbe.

Tehát Groedlék fogják a 400000 koronát elkezelni s abból a közbirtokosságot kifizetni 160000 koronával s ha a községnek is megadnák a 100000 koronát és az említett jutalmat is kifizetnék, még mindig maradna 80-100 ezer korona hasznuk, mely minden esetre a közbirtokosság kára lenne.

Midőn Groedlék az erdő feletti szerződést 160,000 korona vételárral elkészítették, — ugyanakkor az ifj. Csáki József és Zsigmond Antal részére ezen szerződésről egy másolatot is készítettek, hogy legyen a közbirtokosságnak is a kezében legalább egy másolatú szerződés, de ezen másolatot is Horn Moricz ur mint Groedel cég totumfákja valamely ürügy alatt kicsalta s midőn ifj. Csáki József és Zsigmond Antal Brassóba utaztak, hogy azon másolatot Groedléktől elkérjék ott Groedlék egészen más nótát kezdtek fújni s kijelentették, hogy az ők szerződésükkel a közbirtokosságnak semmi baja nincs s a szerződés másolatot nem is adják oda s Groedléknek ezen eljárása olyan izgatottságot idézett elő a közbirtokosság között, hogy ma már minden áron szabadulni akarnak Groedel uréktól, hiszen ilyen eljárás legkevésbé sem bizalom gerjesztő, sőt inkább becsapni akarásra vall.

Vigyázzon tehát Csik-Dánfalva közbirtokossága, mert vezetői úgy belé lovagoltak a törvénytelen ségekbe, hogy ha nem sikerül a nyaka közé vetett hurkot eltépni, — nem lesz Dánfalvánál szerencsétlenebb község Csikme gyében.

Agricola.

Laptulajdonos:
GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Pályázat.

A csik-szenttamási róm. hath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk.

Jövedelmek: a folyó évi kepekivetés szerint 79 kalongya rozsz, ugyanennyi zab, 160 korona pénzkepe, 65 terü fenyőfa, 30 favágó napszám 140 korona stóla, 30 korona ájtatos alapítványi kamat, 15 korona tandij, 9 hold szántó és kaszáló kanonika birtok évi jövedelme 100 korona értékben a javadalmi jegyzőkönyv szerint; ezen kívül a község által ujabban a kántor-tanítónak állandóan átengedett, évenként 4 szekér szénát termő kaszáló haszonélvezete. Jogosultnak korpótlék államsegélyből. A kántori birtok után járó erdőlési és legeltetési jog. Lakás természetben 2 szoba, konyha, kamra, pincze, istálló, esür, sütőház, sertés és majorságot és veteményes kert. A lakás sürgős kijavítására az árlejtés kihirdetett. **Kötelesegek.** Az összes kántori teendők végzése a segédkántorral felosztva és a részére jutó tankötelesek önálló vezetése. Pályázati határidő **folyó évi augusztus 11-ike**, mely alatt pályázók kellően okmányolt kéréseiket alóírt iskolaszéki elnökhöz adják be, s próba tételre (lehetőleg augusztus 11-én) személyesen jelenkezzenek. [144] 1 1

Csikszenttamáson, 1901. június 25-én.

Tompos Mátyás, Ferencz János,
lelkész iskolaszéki elnök jegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Csik-Szenttamás község előljárósága közhírré teszi, miszerint a helyi kántori lakkal egy testben való Iskola háznak általános kijavítását 3000 korona kikiáltási áron kezdve **folyó 1901. évi július hó 7-ik napján délután 3 órakor** nyílt árlejtési versenyen kiadja versenyzők kötelesek árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási árhoz képest 10% pénz biztosítékot betenni.

Egyéb erre vonatkozó feltételek a község házánál hivatalos órákban betekintheők. [141] 2-2

Csik-Szenttamáson 1901. jun. 22-én.

Ágoston József, Márk János s. k.,
jegyző. bíró.

Szám 756/1901.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1900. évi Sp. I. 387/3., 386/3., 389/3., 388/3., 390/4. sz. végzése folytán dr. Csiky József csikszeredai ügyvéd Csik-Szentmiklós község végrehajtást szenvedő ellen 38 k. 86 f., 45 k., 32 k. 70 f., 64 k. 70 f. és 29 k. 90 f. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 700 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak 1901. évi V. 425/sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő község házána. leendő megtartása határidőül **1901. évi július hó 22-ik napjának d. e. 8 óra**ja kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingók espedig: Wertheim szekrény és vízfecskeendő a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshoz jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1901. évi június hó 20-ik napján.

Keresztes Gyula, kir. bir végrehajtó.

[144] 1-1

Egy jó minőségű
CSÉPLŐGÉP
szijas kerék és rostálóval
lóerőre készített eladó 400
korona utolsó ár Csik-Dánfalván [145] 1-2
SZÉKELY ANDRÁSNÁL.

DIADAL SEC
legjobb
HONI PEZSGÓBOR
Eberhardt Antaltól
Budafok-Promontor
kapható minden jobb fűszerkereskedésben
éttermekben és kávéházakban. [130] 4-10
Erdélyrészi képviselője:
RIEMER K. GUSZTÁV
Sz.-Udvarhelyt.
Árjegyzék és minták kívánatra ingyen.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy az üzletemben minden
ÁRUCZIKK ÁRÁT LESZÁLLÍTOTTAM
az üzlet helyszüke miatt. Miért is kérem a nagyérdemű közönséget szives meglátogatásával üzletemben meggyőződést szerezni.
Szives pártfogásáért esd alázatos tisztelettel
Székelyhidy Sándor
női- és férfi divat-üzlete, Csikszereda.
(Hutter szállóddal szemben). [146] 1-3

KEVÉS HASZON, NAGY FORGALOM!

Hauptvogel Ferencz
férfiszabó-üzlete Brassóban
fiók-üzlete Csikszereda, vár-utcza 258 szám

Ajánlja dusan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetekből mértékutáni elegáns
URI-RUHA
elkészítésére. Képlező összeköttetésem által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az amugyis már olcsó árakat még 15-20%-al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmuljak, szállítok:

1 zakó-öltöny finom seviot szövetből	40-50 korona.
1 zakó-öltöny finom kamgarn szövetből	48-60 korona.
1 zakó-öltöny finom angol szövetből	56-68 korona.
1 zsaket társalgási öltöny finom kamgarn szövetből	55-70 korona.
1 szalon-öltöny finom kamgarn szövetből	65-90 korona.
1 Ferencz József kabát öltöny fekete, szürke- és kék, finom angol szövetből	70-90 korona.
1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben	36-48 korona.
1 tavaszi felöltő finom angol szövetből	52-65 korona.
1 nadrág finom szövetből	12-18 korona.
1 nadrág finom angol szövetből	16-22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.
Gyors kiszolgálás. Kiváló tisztelettel. Versenynélküli árak.
[83] 13-38
Hauptvogel Ferencz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a **piacz-utczában, Szopos Béni** házában levő minden igényeket kielégítőleg berendezett
Nyerges és kárpitos üzletemre

Üzletemben minden e szakba vágó munkák elkészítését legnagyobb készséggel elvállalom és ezt csinos kivitelben olcsó ár mellett pontosan eszközölöm.
Raktáron tartok mindenféle **rugányos divánokat 40-200 koronáig és garnitúrákat**; úgy hogy itt mindenki beszerezheti szükségletét ép oly olcsó áron, mint bármely nagyobb városban. Továbbá kész **kocsik** raktáron vannak.
Végül a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom.
Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva maradtam
Kiváló tisztelettel
Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos
Csikszereda, piacz-utczában. [104] 10-10